

Ludwig van Beethoven Piano Concertos Nos. 2 & 5

Transcriptions for piano and string quartet
Hanna Shybayeva, piano
Animato Quartet, Bas Vliegenthart, contrabas
Naxos 8.551452

Ook Hanna Shybayeva begon een Beethoven-drieluik. Daarop voert zij Beethovens vijf pianoconcerten uit in negentiende-eeuwse bewerkingen waarbij het orkest vervangen is door een strijkkwintet. Op dit derde en laatste deel vertolkt zij het Tweede en het Vijfde Pianoconcert in de transcripties van Vinzenz Lachner. Bij een bespreking van een eerder deel plaatste ondergetekende de kanttekening dat hij ook in dit repertoire vanwege de balans de voorkeur zou hebben gegeven aan een uitvoering op tijdgeen instrumenten. Voor deze cd geldt dat in mindere mate, zeker als het om het monumentale Vijfde Pianoconcert gaat, waarin een Steinway-concertvleugel natuurlijk prima kan gloriëren. In dit deel is sprake van een uitstekende verhouding tussen de soliste en het strijkkwintet, dat soms bijna als een vol orkest klinkt. Uiteraard blijft er het curieuze spanningsveld tussen kamermuziek en een solistisch concert, maar dat is het aantrekkelijke van dit repertoire. Er valt veel te genieten van het spel van de zes spelers, met in de piano rijke nuances en briljante passages die van grote virtuositeit van Hanna Shybayeva getuigen.

CL

Ottorino Respighi Complete piano music, vol. 1, vol.2

Giovanna Gatto
Toccata, TOCC0405, TOCC0605

Met elke nieuwe ontdekking in muziekarchieven verheugen we ons dat muziek van een vergeten componist tot leven wordt gewekt en een tweede kans krijgt. Maar hoe goed kennen we het oeuvre van componisten die op het eerste gezicht niet op het gebrek aan aandacht hoeven te klagen en nooit uit de muziekgeschiedenisboeken zijn weggeweest? In veel gevallen zijn zij slechts door een of twee werken uit het 'ijzeren repertoire' bekend en worden hun andere composities nauwelijks gespeeld. Dat overkwam bijvoorbeeld Ottorino Respighi (1879-1936), wiens symfonische gedichten *Le Fontane di Roma*, *I Pini di Roma* en *Feste Romane* verreweg de populairste werken uit zijn zeer gevarieerde muzikale nalatenschap zijn gebleven.

Hopelijk komt hier nu verandering in en leren we Respighi ook als pianocomponist kennen. Hoeveel hij als pianist grotendeels autodidact was en op het conservatorium compositie, viool en orgel studeerde, trad Respighi regelmatig op met zijn eigen pianostukken en als begeleider van zijn kamermuziek en vocale werken. Ook speelde hij de solo's in zijn composities voor piano en orkest, zoals bij het *Concerto in Modo Misolidio* en de *Toccata per pianoforte e orchestra*, waarvan hij de première verzorgde met de New York Philharmonic onder leiding van Willem Mengelberg in respectievelijk 1925 en 1928.

De eerste stappen tot een integrale opname van Respighi's pianostukken, inclusief zijn ongepubliceerde muziek en transcripties, werden in 2018 gezet door de Italiaanse pianiste Giovanna Gatto. Op haar eerste cd presenteerde ze de composities uit 1897-1921, waaronder de *Sonate in f* (1897-98), herontdekt bijna honderd jaar later, uitgevoerd en gepubliceerd in 1986), de *Preludes in bes en d* (1903), *Toccata in d*

dorisch (1916), drie Andante's (1896) en *Tre preludi sopra melodie gregoriane* (1921). Vooral deze laatste drie miniatures maken veel indruk, door hun toondiepte, donkere en verheven klankkleuren en de statige gedragenheid in de stijl van Listz's latere werken, maar toch wel uitgewerkt met de feëriek grandeur van Busoni.

De tweede cd verscheen in augustus 2021, met Respighi's eerste pianowerken zoals de Sonate in a, Presto, Allegro, Fuga, Scherzo en *Preludio con fuoco* uit de jaren 1896-98. Deze romantische jeugdwerken zijn duidelijk geïnspireerd door Brahms, Schumann en Chopin, met een vleugje Tsjajkovski en Rachmaninov. In de vrolijke en geestige Eerste Suite in G (1898) legt de jonge componist verband met de muzikale tradities van Italiaanse ballet en pantomime. De Respighi van zijn latere symfonische werken is voor het eerst herkenbaar in *Sei pezzi per pianoforte* uit 1903-05. Van deze korte sfeervolle stukken is de *Notturmo* het meest bekend, dankzij de vele uitvoeringen door Arturo Benedetti Michelangeli.

De derde cd, die nog in voorbereiding is, wordt gewijd aan Respighi's pianotranscripties van werken van Frescobaldi en van zijn eigen oorspronkelijk voor orkest geschreven *Antiche arie e danze per liuto*.

De Italiaanse pianiste is een uitstekende pleitbezorgster voor deze weinig bekende composities: diep voelend, technisch goed uitgerust en in het bezit van een warm en vol touché, dat extra sfeer aan de muziek van Respighi verleent. Met veel passie, toewijding en inlevingsvermogen leidt zij de luisteraar rond door de kleurrijke wereld van haar landgenoot. De wereld waar Italiaanse folklore en oude kerkgezangen net zo

vanzelfsprekend zijn als een stijlmelange van verisme, neoclassicisme en post-romantisch impressionisme, en waarin verheven melancholie samen met feestelijke uitbundigheid de boven- toon voert.

OdK

Jacob Bijster - Chamber Music

Christo Lelie, Annette Middelbeek en Niek de Vente, piano

Edwin Blankenstijn, viool. Linde Schinkel, sopraan

DOCU Muziekproductie DOV202101

In de nummers 1 en 2 van de jaargang 2019 van *Piano Bulletin* verscheen een tweeluik over het piano-oeuvre van Jacob Bijster (1902-1958). Deze twintigste-eeuwse, Nederlandse componist geniet tegenwoordig nog uitsluitend bekendheid vanwege zijn orgelcomposities. Behalve een toonaangevend organist was Bijster echter ook een begaafd pianist die al heel jong een hoog niveau moet hebben gehad. Na afronding van zijn conservatoriumstudie heeft de componist zijn jeugdwerken voor piano afgewezen en schreef hij, op twee suites na, nauwelijks meer iets voor pianosolo. Als solowerken werd een vijftal jeugdwerken in romantische stijl opgenomen door Christo Lelie. De Tweede Suite uit 1954, werd uitgevoerd door Niek de Vente. De Vente nam tevens de pianopartij voor zijn rekening in de interessante, met violist Edwin Blankenstein uitgevoerde Vioolsonate opus 9 (1937) en de verrukkelijke *Trois pièces* voor viool en piano. Begeleid door Annette Middelbeek nam sopraan Linde Schinkel drie liederen op.

Te bestellen via www.documuziekproductie.nl (€19,95 excl. 2,90 verzendkosten).

